

ADVOKATSKA KOMORA SRBIJE

Program pripreme za polaganje pravosudnog ispita

STEČAJ I LIKVIDACIJA

ADVOKAT DR JELENA GAZIVODA

Beograd

Stečaj - Pravni okvir

1. ZAKONI:

- **Zakon o stečaju** („Službeni glasnik RS“, br. 104/2009, 99-2011-dr.zakon, 71/2012-odula US, 83/2014, 113/2017, 44/2018 I 95/2018);
- **Zakon o Agenciji za licenciranje stečajnih upravnika** („Službeni glasnik RS“, br. 84/04, 104/2009 i 89/2015);
- **Zakon o stečaju i likvidaciji banaka i društava za osiguranje** („Službeni glasnik RS“, br. 14/2015 i 44/2018-dr.zakon);

2. PODZAKONSKI AKTI:

- **Pravilnik o utvrđivanju nacionalnih standarda za upravljanje stečajnom masom** („Službeni glasnik RS“, br. 62/2018);
- **Pravilnik o načinu izdavanja i obnavljanja licence za obavljanje poslova stečajnog upravnika** („Službeni glasnik RS“, br. 22/2010);
- **Pravilnik o načinu obavljanja stručnog nadzora nad radom licenciranih stečajnih upravnika** („Službeni glasnik RS“, br. 35/2010);
- **Pravilnik o načinu sprovođenja reorganizacije po unapred pripremljenom planu reorganizacije I sadržini unapred pripremljenog plana reorganizacije** („Službeni glasnik RS“, br. 57/2018);
- **Pravilnik o uslovima i načinu izbora stečajnih upravnika metodom slučajnog odabira** („Službeni glasnik RS“, br. 3/2010);
- **Pravilnik o osnovama i merilima za određivanje nagrade za rad i naknade troškova stečajnih upravnika** („Službeni glasnik RS“, br. 1/2011 i 10/2012);
- **Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova stečajnog upravnika** („Službeni glasnik RS“, br. 47/2010);
- **Pravilnik o službenoj legitimaciji supervizora** („Službeni glasnik RS“, br. 11/2010);
- **Kodeks etike za stečajne upravnike** („Službeni glasnik RS“, br. 11/10);
- **Uredba o sadržini, načinu upisa i vođenja registra stečajnih masa** („Službeni glasnik RS“, br. 4/2010)

Određenje stečaja

- **Nad kim se sprovodi** – pravna lica (finansijske institucije – stečaj banke, osiguravajućeg društva i davaoca finansijskog lizinga uređen je posebnim zakonom).
- **Nad kim se ne sprovodi** - prema: Republici Srbiji; autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave; fondovima ili organizacijama obaveznog penzijskog, invalidskog, socijalnog i zdravstvenog osiguranja; pravnim licima čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, a koja se isključivo ili pretežno finansiraju kroz ustupljene javne prihode ili iz republičkog budžeta odnosno budžeta autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave; Narodnoj banci Srbije; Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti; javnim agencijama.
- **Kako se sprovodi** – bankrotstvo (namirenje iz vrednosti celokupne imovine stečajnog dužnika/stečajnog dužnika kao pravnog lica) ili reorganizacija (namirenje prema usvojenom planu reorganizacije).
- **Cilj stečaja** - najpovoljnije kolektivno namirenje stečajnih poverilaca ostvarivanjem najveće moguće vrednosti stečajnog dužnika, odnosno njegove imovine.
- **Načela** – zaštita stečajnih poverilaca, jednak tretman i ravnopravnost poverilaca, ekonomičnost, sudsko sprovođenje postupka, imperativnost i prekluzivnost, hitnost, dvostepenost, javnost.
- **Nadženi sud** – Privredni sud, mesna nadležnost prema sedištu stečajnog dužnika

Kada i kako se pokreće stečajni postupak

- **Osnov** - Postojanje barem jednog stečajnog razloga.
- **Stečajni razlog** – (i) trajnija nesposobnost plaćanja, (ii) preteća nesposobnost plaćanja, (iii) prezaduženost, (iv) nepostupanje po usvojenom planu reorganizacije ili je plan reorganizacije izdejtstvovan na prevaran ili nezakonit način.
- **Pretpostavka trajnije nesposobnosti plaćanja** - predlog za pokretanje stečajnog postupka podneo poverilac koji u sudskom ili poreskom izvršnom postupku sprovedenom u Republici Srbiji nije mogao namiriti svoje novčano potraživanje bilo kojim sredstvom izvršenja.
- **Podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka** – od strane poverioca/dužnika ili likvidacionog upravnika (propisana sadržina predloga, predujam troškova postupka po dobijanju naloga suda, mogućnost povlačenja predloga do isticanja oglasa o otvaranju stečajnog postupka
- **Poverioci / vrste poverilaca:** (i) **stečajni poverilac** (neobezbeđeni poverilac), (ii) **razlučni poverilac** (ima založno pravo, zakonsko pravo zadržavanja/retencija ili pravo namirenja na stvarima i pravima o kojima se vode javne knjige i registri; ima pravo na prvenstveno namirenje iz sredstva ostvarenih prodajom imovine), (iii) **založni poverilac** (ima založno na stvarima i pravima stečajnog dužnika o kojima se vode javne knjige i registri; nema novčano potraživanje prema stečajnom dužniku koje je obezbeđeno založnim pravom), (iv) **izlučni poverilac** (ima stvarno ili lično pravo na osnovu koga zahteva izdvajanje/ izlučenje stvari iz stečajne mase).

Organi stečajnog postupka

- **Stečajni sudija** – odlučuje o pokretanju prethodnog stečajnog postupka; utvrđuje postojanje stečajnog razloga i odlučuje o otvaranju stečajnog postupka; imenuje i razrešava stečajnog upravnika; odobrava troškove stečajnog postupka i obaveze stečajne mase pre njihove isplate; određuje iznos preliminarne i konačne naknade troškova i nagrade stečajnog upravnika; odlučuje o primedbama na radnje stečajnog upravnika; razmatra predlog plana reorganizacije i održava ročište za razmatranje predloga plana reorganizacije ili odbacuje predlog plana reorganizacije; potvrđuje usvajanje plana reorganizacije ili konstatuje da plan reorganizacije nije usvojen; donosi rešenje o glavnoj deobi stečajne mase; donosi druge odluke i preuzima druge radnje određene ovim zakonom.
- **Stečajni upravnik** – imenovanje, ograničenje u imenovanju, licenca za obavljanje poslova stečajnog upravnika, imenik stečajnih upravnika, stručni nadzor nad radom stečajnog upravnika, delokrug poslova, preuzimanje radnji od izuzetnog značaja – obaveštenje stečajnog sudije i saglasnot odbora poverilaca, izveštavanje, osiguranje, odgovornost za štetu, nagrada za rad i naknada troškova.
- **Skupština poverilaca** – formira se na prvom poverilačkom ročištu, čine je svi stečajni poverioci i razlučni u delu u kome ne mogu da se namire kao razlučni poverioci, odlučuje većinom glasova, glasa se srazmerno visini potraživanja, donosi odluku o bankrotstvu na prvom poverilačkom ročištu (glasom poverilaca koji imaju 50% potraživanja), razmatra izveštaje stečajnog upravnika, razmatra izveštaje odbora poverilaca
- **Odbor poverilaca** – skupština bira članove odbora poverilaca na prvom poverilačkom ročištu, broj članova do 7 i uvek neparan.

Organi stečajnog postupka – nastavak slajda

- Članovi odbora poverilaca mogu biti stečajni poverioci, bez obzira na visinu svog potraživanja.
- Poverioci koji su istovremeno zaposleni ili bivši zaposleni kod stečajnog dužnika ne mogu imati više od jednog člana odbora poverilaca.
- Poverioci koji nisu lica povezana sa stečajnim dužnikom, a koji su međusobno povezana lica u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva ne mogu imati više od jednog člana odbora poverilaca.
- Poverioci koji su lica povezana sa stečajnim dužnikom, osim lica koja se u okviru svoje redovne delatnosti bave davanjem kredita, ne mogu biti članovi odbora poverilaca.
- Odluka odbora poverilaca se smatra donetom kada je za tu odluku glasalo više od polovine svih članova odbora poverilaca. U slučaju jednakog broja glasova odlučujući glas je glas predsednika odbora poverilaca.
- Na prvom poverilačkom ročištu razlučni poverioci biraju 1 člana odbora iz redova razlučnih poverilaca.
- Delokrug:
  - (i) daje mišljenje stečajnom upravniku o načinu unovčenja imovine, ukoliko se prodaja ne vrši javnim nadmetanjem, i daje saglasnost u vezi sa radnjama od izuzetnog značaja; (ii) daje mišljenje o nastavljanju započetih poslova stečajnog dužnika; (iii) razmatra izveštaje stečajnog upravnika o toku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase; (iv) daje saglasnost na završni račun stečajnog dužnika; (v) pregleda i o svom trošku pribavlja fotokopije iz celokupne dokumentacije; (vi) izveštava skupštinu poverilaca o svom radu na zahtev skupštine poverilaca; (vii) vrši i druge poslove.

Prethodni stečajni postupak

- **Zašto se vodi** – radi utvrđivanja razloga za pokretanje stečajnog postupka.
- **Kako se započinje** - stečajni sudija u roku od tri dana od dana dostavljanja predloga za pokretanje stečajnog postupka donosi rešenje o pokretanju prethodnog stečajnog postupka.
- **Dozvoljenost žalbe** - nije dozvoljena žalba protiv rešenja o pokretanju prethodnog stečajnog postupka.
- **Kada se prethodni stečajni postupak se ne vodi:** (i) ako stečajni dužnik podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka sa potrebnim ispravama i priložima; (ii) ako poverilac podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka, a stečajni dužnik prizna postojanje stečajnog razloga; (iii) u slučaju pretpostavke trajnije nesposobnosti plaćanja.
- **Koliko traje** – najduže 30 dana računajući od dana podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka
- **Mere obezbeđenja** u cilju sprečavanja promene imovinskog stanja stečajnog dužnika: (i) imenovanje privremenog stečajnog upravnika koji će preuzeti sva ili deo ovlašćenja organa stečajnog dužnika; (ii) zabrana isplate sa računa stečajnog dužnika bez saglasnosti stečajnog sudije ili privremenog stečajnog upravnika ako u trenutku donošenja rešenja računi nisu blokirani; (iii) zabrana raspolaganja imovinom stečajnog dužnika ili određenje da stečajni dužnik može raspolagati svojom imovinom samo uz prethodno pribavljenu saglasnost stečajnog sudije ili privremenog stečajnog upravnika; (iv) zabrana i ili privremeno odlaganje sprovođenja izvršenja prema stečajnom dužniku, uključujući i zabranu ili privremeno odlaganje koje se odnosi na ostvarivanje prava razlučnih i založnih poverilaca. Ako su računi u trenutku donošenja rešenja blokirani, stečajni sudija može rešenjem odrediti da su plaćanja sa računa dozvoljena uz saglasnost stečajnog sudije ili privremenog stečajnog upravnika i određuje namene za koje se mogu vršiti plaćanja.

Otvaranje stečajnog postupka

- **Rešenje o otvaranju stečajnog postupka** – (i) ako je pokrenut prethodni stečajni postupak, stečajni sudija zakazuje ročište radi raspravljanja o postojanju stečajnog razloga za otvaranje stečajnog postupka najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema predloga za pokretanje stečajnog postupka, ili (ii) ako stečajni sudija ne donese rešenje o pokretanju prethodnog stečajnog postupka, zakazuje ročište radi raspravljanja o postojanju razloga za otvaranje stečajnog postupka u roku od deset dana od dana prijema predloga za pokretanje stečajnog postupka.
- Poziv poveriocima da **prijave svoja obezbeđena i neobezbeđena potraživanja** u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana ni duži od 120 dana od objavljivanja oglasa o otvaranju stečajnog postupka u „Službenom glasniku RS.”
- Određenje datuma **prvog poverilačkog ročišta** (najkasnije se održava u roku od 40 dana računajući od dana otvaranja stečajnog postupka).
- Određenje datuma održavanja **ročišta za ispitivanje potraživanja** (najkasnije se održava u roku koji ne može da bude kraći od 30 dana niti duži od 60 dana od dana isteka roka za prijavu potraživanja određenog rešenjem suda o otvaranju stečajnog postupka).
- Oglas o otvaranju stečajnog postupka.

Pravne posledice otvaranja stečajnog postupka

- **Kada nastupaju** - nastupaju danom objavljivanja oglasa o otvaranju stečajnog postupka na oglasnoj tabli suda
- Koje su pravne posledice:
  - ✓ prelazak prava i obaveza na stečajnog upravnika
  - ✓ Pravo preče kupovine
  - ✓ Naslednička izjava
  - ✓ Prestanak radnog odnosa
  - ✓ Naziv stečajnog upravnika
  - ✓ Ostvarivanje potraživanja u stečajnog postupku
  - ✓ Dospelost potraživanja prema stečajnom dužniku
  - ✓ Pravo prebijanja
  - ✓ Konverzija potraživanja stečajnog dužnika
  - ✓ Kamate
  - ✓ Zastarelost
  - ✓ Uslovna potraživanja
  - ✓ Prekid postupka / nastavak postupka
  - ✓ Zabrana izvršenja i namirenja
  - ✓ Pravo na izbor u slučaju dvostranoteretnog ugovora
  - ✓ Finansijski lizing
  - ✓ Fiksni poslovi
  - ✓ Nalozi i ponude
  - ✓ Zakup

Prijavljivanje potraživanja

- **Kome se podnose prijave** – nadležnom sudu, u pisanom obliku, obavezno navođenje pravnog osnova potraživanja, posebno iznos glavnog duga a posebno kamate, da li je potraživanje obezbeđeno ili nije, dostavljane dokaza, dostavljanje tekućeg računa
- **Prekluzivni rok za prijavu potraživanja** - prijava najkasnije u roku od 120 dana računajući od dana objavljivanja oglasa u „Službenom glasniku RS“
- **Propuštanje roka** – gubitak prava na namirenje
- **Izlučno potraživanje** - stečajni upravnik je dužan da u roku od 20 dana od dana prijema zahteva obavesti poverioca da li prihvata zahtev za izlučenje ili odbija takav zahtev poverioca, kao i da precizira rok u kom će omogućiti povraćaj stvari izlučnom poveriocu; rok ne može biti duži od deset dana od dana prihvatanja zahteva izlučnog poverioca, osim u slučaju da stečajni sudija iz opravdanih razloga odobri produženje ovog roka; ako stečajni sudija ospori pravo na izlučenje stvari, poverilac svoje pravo može ostvarivati u drugim sudskim postupcima; ako izlučni poverilac ne podnese zahtev za izlučenje do momenta prodaje imovine koja je predmet zahteva, izlučni poverilac svoja prava može ostvarivati samo u drugim postupcima.

Ispitivanje potraživanja

- **Izjašnjene stečajnog upravnika** - osnovanost, obim i isplatni red svakog potraživanja, sačinjavanje liste priznatih i osporenih potraživanja, redosled namirenja razlučnih i izlučnih poverilaca.
- **Dostavljane sudu liste potraživanja (utvrđena i osporena potraživanja)** - najkasnije 10 dana dana pre dana održavanja ispitnog ročišta
- **Lična dostava obaveštenja poveriocima čija su potraživanja osporena** - stečajni upravnik ih lično obaveštava najkasnije 15 dana pre održavanja ispitnog ročišta.
- **Konačna lista o svim prijavama potraživanja** se sačinjava na ispitnom ročištu.
- **Zaključak o listi utvrđenih i osporenih potraživanja** – sačinjava se na osnovu konačne liste.
- **Osporavanje potraživanja** – stečajni upravnik ili poverioci međusobno.
- **Utvrđena potraživanja** - ako nisu osporena od strane stečajnog upravnika ili od strane poverilaca do zaključenja ispitnog ročišta.
- **Osporena potraživanja** - poverilac čije je potraživanje osporeno upućuje se na parnicu, odnosno na nastavak prekinutog parničnog postupka ili arbitražnog postupka radi utvrđivanja osporenog potraživanja, koju može da pokrene, odnosno nastavi u roku od 15 dana od dana prijema zaključka o listi utvrđeni i osporenih potraživanja, odnosno od dana isteka roka za medijaciju (medijacija može trajati najduže 30 dana od dana zaključenja ispitnog ročišta)
- **Prenos potraživanja** – mogu se prenositi i utvrđena i osporena potraživanja. Prijemnik potraživanja ima pravo da traži ispravku konačne liste.

Pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika

- **Koji pravni poslovi i pravne radnje se pobijaju** – pravni poslovi/pravne radnje zaključene odnosno preduzete pre otvaranja stečajnog postupka, kojima se narušava ravnomerno namirenje stečajnih poverilaca ili oštećuju poverioci, kao i pravne poslove i druge pravne radnje kojima se pojedini poverioci stavljaju u pogodniji položaj (pogodovanje poverilaca).
- **Ko može da pobija pravne poslove i radnje stečajnog dužnika** – stečajni upravnik i poverioci.
- **Do kada se može vršiti pobijanje** – od dana otvaranja stečajnog postupka do dana održavanja ročišta za glavnu deobu.
- **Šta se ne može pobijati** – uobičajeni prigodni darovi, nagradni darovi, darovi iz zahvalnosti niti oni dati u humanitarne svrhe ako su u vreme kada su učinjeni bili srazmerni finansijskim mogućnostima stečajnog dužnika i uobičajeni za privrednu granu kojoj stečajni dužnik pripada.
- **Kako se pobijaju pravni poslovi i pravne radnje** – pobojna tužba, protivtužba ili prigovor u parnici
- **Protiv koga se podnosi tužba** – protiv lica sa kojim je pravni posao zaključen/prema kome je pravna radnja preduzeta, a može i protiv naslednika ili univerzalnog pravnog sledbenika.
- **Dejstvo pobijanja** - ako zahtev za pobijanje pravnog posla ili druge pravne radnje bude pravnosnažno usvojen, pobijeni pravni posao/pravna radnja nemaju dejstva prema stečajnoj masi; protivnik pobijanja je dužan da vrati imovinsku korist.

Osnovi za pobijanje pravnih poslova i radnji stečajnog dužnika

- **Uobičajeno namirenje** - Pravni posao ili druga pravna radnja preduzeti u poslednjih **šest meseci pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka**, kojima se jednom poveriocu pruža obezbeđenje ili daje namirenje na način i u vreme koji su u skladu sa sadržinom njegovog prava, mogu se pobijati ako je u vreme kada su preduzeti stečajni dužnik bio nesposoban za plaćanje, a poverilac je znao ili morao znati za njegovu nesposobnost plaćanja; posle podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka - ako je poverilac znao ili je morao znati da je stečajni dužnik nesposoban za plaćanje ili je znao da je podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka. Smatraće se da je poverilac znao ili morao znati za nesposobnost plaćanja stečajnog dužnika ili za predlog za pokretanje stečajnog postupka ako je znao za okolnosti iz kojih se na nesumnjiv način može zaključiti da postoji nesposobnost plaćanja, posebno ako je račun dužnika bio u neprekidnoj blokadi u trajanju od najmanje 30 dana, odnosno da je stavljen predlog za pokretanje stečajnog postupka. Za lice koje je bilo povezano sa stečajnim dužnikom u vreme preduzimanja pravnog posla ili druge pravne radnje smatra se da j je znalo ili moralo znati za nesposobnost za plaćanje ili za predlog za pokretanje stečajnog postupka.
- **Neuobičajeno namirenje** - Pravni posao ili pravna radnja kojima se jednom poveriocu pruža obezbeđenje ili daje namirenje koje on uopšte nije imao pravo da traži ili je imao pravo da traži ali ne na način i u vreme kada je preduzeto, mogu se pobijati ako su preduzeti u poslednjih **dvanaest meseci pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka**.

Osnovi za pobijanje pravnih poslova i radnji stečajnog dužnika – nastavak slajda

- **Neposredno oštećenje poverilaca** - Pravni posao ili pravna radnja stečajnog dužnika kojim se poverioci neposredno oštećuju može se pobijati ako je: (i) preduzet u poslednjih **šest meseci pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka**, a u vreme zaključenja posla stečajni dužnik je bio nesposoban za plaćanje i ako je saugovarač stečajnog dužnika znao za njegovu nesposobnost plaćanja; (ii) posao zaključen posle podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka, a saugovarač stečajnog dužnika je znao ili je morao znati da je stečajni dužnik nesposoban za plaćanje ili da je stavljen predlog za pokretanje stečajnog postupka; (iii) u pitanju preduzimanje ili propuštanje preduzimanja pravne radnje stečajnog dužnika kojom on gubi neko svoje pravo ili zbog koje on to pravo više ne može ostvariti, a radnja je preduzeta ili propuštena u **poslednjih šest meseci pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka**. Smatra se da je saugovarač znao ili je morao znati za nesposobnost plaćanja stečajnog dužnika ili za predlog za pokretanje stečajnog postupka ako je znao za okolnosti iz kojih se na nesumnjiv način može zaključiti da postoji nesposobnost plaćanja, posebno ako je račun dužnika bio u neprekidnoj blokadi u trajanju od najmanje 30 dana, odnosno da je podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka.

Osnovi za pobijanje pravnih poslova i radnji stečajnog dužnika – nastavak slajda

- **Namerno oštećenje poverilaca** - Pravni posao odnosno pravna radnja zaključeni odnosno preduzeti u poslednjih **pet godina pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka ili posle toga**, sa namerom oštećenja jednog ili više poverilaca, mogu se pobijati ako je saugovarač stečajnog dužnika znao za nameru stečajnog dužnika.
- Znanje namere se pretpostavlja ako je saugovarač stečajnog dužnika znao da stečajnom dužniku pretili nesposobnost plaćanja i da se radnjom oštećuju poverioci.
- Obezbeđenje koje je stečajni dužnik dao za zajam, odnosno druge pravne radnje koje u ekonomskom pogledu odgovaraju odobravanju zajmova, licu povezanom sa stečajnim dužnikom, u smislu ovog zakona, osim lica koje se u okviru svoje redovne delatnosti bavi davanjem kredita ili zajmova, u trenutku kada je bilo trajnije nesposobno za plaćanje u smislu ovog zakona ili u roku od godinu dana pre dana otvaranja stečajnog postupanja nad društvom, ne proizvodi pravno dejstvo u postupku stečaja nad društvom.
- Ako je stečajni dužnik u poslednjoj godini pre otvaranja stečaja vratio kredit ili zajam licu povezanom sa stečajnim dužnikom u smislu ovog zakona, osim licu koje se u okviru svoje redovne delatnosti bavi davanjem kredita, smatraće se da je izvršio radnju namernog oštećenja poverilaca koja je podobna za pobijanje.

Unovčenje stečajne mase

- **Rešenje o bankrotstvu i unovčenju imovine stečajnog dužnika** – donosi se ako je: (i) očigledno da u roku za podnošenje plana reorganizacije stečajni dužnik ne pokazuje interesovanje za reorganizaciju; (ii) na prvom poverilačkom ročištu za to glasa odgovarajući broj stečajnih poverilaca (poverioci sa 50% potraživanja) , (iii) stečajni dužnik ne saraduje sa stečajnim upravnikom ili odborom poverilaca radi ispunjavanja objektivnih zahteva za pružanje podataka i obaveštenja; (iv) stečajni dužnik ne izvršava naloge stečajnog sudije; (v) nijedan plan reorganizacije nije podnet u propisanom roku; (vi) nijedan plan reorganizacije nije usvojen na ročištu za razmatranje plana reorganizacije.
- **Ko sprovodi prodaju** - stečajni upravnik uz procenu celishodnosti prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, odnosno celokupne imovine stečajnog dužnika u odnosu na prodaju imovine stečajnog dužnika u delovima i da o tome obavesti odbor poverilaca.
- **Šta se prodaje** – celokupna imovina, imovinske celine (paketi imovine) ili pojedinačna imovina, ili stečajni dužnik kao pravno lice.
- **Način vršenja prodaje** – javno nadmetanje, javno prikupljanje ponuda ili neposredna pogodba.
- **Obaveštavanje sudije, odbora poverilaca, razlučnih i izlučnih poverilaca o nameravanom načinu prodaje** – 15 dana pre objavljivanja oglasa o prodaji imovine, odnosno 15 dana pre održavanja prodaje neposrednom pogodbom.
- **Pravo razlučnih i založnih poverilaca** – podnošenje primedbe na predloženi način prodaje uključujući i predlaganje povoljnijeg načina unovčenja imovine odnosno metoda prodaje u roku od 5 dana od dana prijema obaveštenja.
- **Obaveštenje o izvršenoj prodaji** – u roku od 10 dana od izvršene prodaje stečajni upravnik obaveštava o uslovima i ceni odbor poverilaca, stečajnog sudiju, razlučnog i izlučnog poverioca.
- **Namirenje poverilaca** – razlučni pa stečajni (ako preostane sredstva nakon namirenja razlučnih poverilaca iili ako ne preostane sredstava).
- **Kupac kupuje bez tereta i dugovanja**
- **Obaveza nuđenja na prodaju** – svakog dela imovine koji je predmet razlučnog/taložnog prava u roku od 6 meseci od pravnosnažnosti rešenja o bankrotstvu. Rok se može izuzetno produžiti za još 6 meseci ako postoje opravdani razlozi
- **Prodaja stečajnog dužnika kao pravnog lica** – uz saglasnot odbora poverilaca, posledice prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica (obustava postupka u odnosu na dužnika a nastavak u odnosu na stečajnu masu)
- **Pravo prioriteta razlučnog/izlučnog poverioca** – pravo prioriteta u deobi onog dela sredstava ostvarenih prodajom prema rangu prioriteta , a srazmerno procenjenom učešću procenjene vrednosti imovine koja je predmet obezbeđenja
- **Pravo preče kupovine razlučnog/založnog poverioca**

Isplatni redovi

1. isplatni red - neisplaćene neto zarade zaposlenih i bivših zaposlenih, u iznosu minimalnih zarada za posljednjih godinu dana pre otvaranja stečajnog postupka sa kamatom od dana dospeća do dana otvaranja stečajnog postupka i neplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih za posljednje dve godine pre otvaranja stečajnog postupka, a čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa, saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka, kao i potraživanja po osnovu zaključenih ugovora sa privrednim društvima čiji su predmet neisplaćene obaveze na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih za posljednje dve godine pre otvaranja stečajnog postupka, a čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa, saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka.

2. isplatni red - potraživanja po osnovu svih javnih prihoda dospelih u poslednja tri meseca pre otvaranja stečajnog postupka, osim doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih;

3. isplatni red - potraživanja ostalih stečajnih poverilaca;

4. isplatni red - potraživanja nastala dve godine pre dana otvaranja stečajnog postupka po osnovu zajmova, kao i drugih pravnih radnji koje u ekonomskom pogledu odgovaraju odobravanju zajmova, u delu u kojem ti zajmovi nisu obezbeđeni, a koji su stečajnom dužniku odobreni od strane lica povezanih sa stečajnim dužnikom, u smislu ovog zakona, osim lica koja se u okviru svoje redovne delatnosti bave davanjem kredita i zajmova.

Potraživanja stečajnih poverilaca koji su se pre otvaranja stečajnog postupka saglasili da budu namireni nakon punog namirenja potraživanja jednog ili više stečajnih poverilaca, biće namireni tek nakon punog namirenja trećeg isplatnog reda sa pripadajućim kamatama.

Deoba

- **Nacrt za glavnu deobu** – konačna lista svih potraživanja, iznos svakog potraživanja, ispltni red potraživanja, iznos stečajne mase koji će se raspodeliti stečajnim poveriocima, procenat namirenja, način raspodele viška
- **Rešenje o glavnoj deobi** – 15 dana od dostave nacrta za glavnu deobu bez ročišta, ako ima prigovora zakazuje se ročište na kome se donosi rešenje o glavnoj deobi
- **Kada se pristupa deobi stečajne mase** - po pravnosnažnosti rešenja o glavnoj deobi; u slučaju delimične pravnosnažnosti rešenja o glavnoj deobi, u delu u kome je to rešenje postalo pravnosnažno; deobi se, na predlog stečajnog upravnika, može pristupiti i pre pravnosnažnosti rešenja, uz prethodnu rezervaciju sredstava potrebnih za ostvarenje prava podnosioca žalbe.
- **Vrste deobe** – delimična (vezana za dinamiku unovčenja imovine/kada se unovčenje vrši sukcesivno), glavna, završna (posle unovčenja celokupne stečajne mase), naknadna (slučaj naknadno pronađene imovine), postupanje sa viškom deobne mase.

Završno ročište - zaključenje stečajnog postupka

- **Predmet razmatranja na završnom ročištu** – na završnom ročištu se: (i) raspravlja o završnom računu stečajnog upravnika; (ii) raspravlja o konačnim zahtevima za isplatu nagrade stečajnog upravnika; (iii) podnose primedbe na završni račun ili na podnete zahteve za isplatu naknada i nagrada; (iv) odlučuje o neraspodeljenim delovima stečajne mase; (v) odlučuje o drugim pitanjima od značaja za bankrotstvo stečajnog dužnika.
- **Rok za održavanje završnog ročišta** - ne može biti kraći od osam dana odnosno duži od 30 dana od dana objavljivanja poziva za njegovo održavanje.
- **Postupanje sa viškom stečajne mase** – raspodeljuje se vlasnicima društva.

Reorganizacija

- **Kada se sprovodi** - reorganizacija se sprovodi ako se time obezbeduje povoljnije namirenje poverilaca u odnosu na bankrotstvo, a posebno ako postoje ekonomsko opravdani uslovi za nastavak dužnikovog poslovanja.
- **Kako se sprovodi** - prema planu reorganizacije koji se sačinjava u pisanoj formi.
- **Kada se može podneti plan reorganizacije** – (i) istovremeno sa predlogom za pokretanje stečajnog postupka (unapred pripremljeni plan reorganizacije), ili (ii) u roku od 90 dana računajući od dana otvranja stečajnog postupka, koji rok se može produžiti za 60 dana od strane stečajnog sudije na obrazloženi zahtev.
- **Ko može da podnese plan reorganizacije** – (i) stečajni dužnik, (ii) stečajni upravnik, (iii) različni poverioci koji imaju najmanje 30% obezbeđenih potraživanja u odnosu na ukupna potraživanja prema stečajnom dužniku, (iv) stečajni poverioci koji imaju najmanje 30% neobezbeđenih potraživanja u odnosu na ukupna potraživanja prema stečajnom dužniku, kao i (v) lica koja su vlasnici najmanje 30% kapitala stečajnog dužnika.
- **Koliko može da traje reorganizacija** – 5 godina
- **Koliko se planova reorganizacije može podnositi** – može više, usvojenim se smatra onaj koji je prvi izglasan.
- **Kako se odlučuje o planu reorganizacije** – na ročištu za ispitivanje plana reorganizacije na kome se glasa o planu reorganizacije / unapred pripremljenom planu reorganizacije (u roku od 90 dana računajući od dana podnošenja plana reorganizacije)
- **Kako se glasa** – poveriocu su svrstani u klase (prema isplatnim redovima + različni poverioci), glasaju sve klase, plan mora da bude izglasan u svim klasama poverilaca, unutar klase se vrši preglasavanje
- **Plan reorganizacije** – izvršna isprava u skladu sa kojim (mere, aktivnosti, rokovi) se namiruju poverioci.

Sadržina plana reorganizacije

1. kratak uvod u kojem su uopšteno objašnjeni delatnost koju stečajni dužnik obavlja i okolnosti koje su dovele do finansijskih teškoća;
2. popis mera i sredstava za realizaciju plana, kao i detaljan opis mera koje je potrebno preduzeti i način na koji će se reorganizacija sprovesti;
3. detaljnu listu poverilaca sa podelom na klase poverilaca i kriterijume na osnovu kojih su klase formirane;
4. visinu novčanih iznosa ili imovinu koja će služiti za potpuno ili delimično namirenje prema klasi poverilaca, uključujući i obezbeđene i neobezbeđene poverioce, kao i sredstva rezervisana za poverioce osporenih potraživanja, postupak za izmirenje potraživanja i vremensku dinamiku plaćanja;
5. opis postupka prodaje imovine, uz navođenje imovine koja će se prodavati sa založnim pravom ili beznjega i namenu prihoda od takve prodaje;
6. rokove za izvršenje plana reorganizacije i rokove za realizaciju glavnih elemenata plana reorganizacije, ako ih je moguće odrediti;
7. jasno naznačenje da se usvajanjem plana reorganizacije sva prava i obaveze poverilaca iz plana definišu isključivo u skladu sa odredbama usvojenog plana, uključujući i situaciju u kojoj plan nije u potpunosti izvršen, odnosno u kojoj se izvršenje plana obustavlja;
8. spisak članova organa upravljanja i iznos njihovih naknada;
9. spisak stručnjaka koji će biti angažovani i iznos naknada za njihov rad;
10. ime nezavisnog stručnog lica koje će pratiti sprovođenje plana u interesu svih poverilaca obuhvaćenih planom i način na koji će to lice obaveštavati poverioce o sprovođenju plana reorganizacije, kao i iznos i dinamiku isplate nagrade za njegov rad;
11. godišnje finansijske izveštaje za prethodne tri godine sa mišljenjem revizora ako su bili predmet revizije;
12. finansijske projekcije, uključujući projektovani bilans uspeha, bilans stanja i izveštaj o novčanim tokovima za period izvršenja plana reorganizacije;

Sadržina plana reorganizacije – nastavak slajda

13. procenu novčanog iznosa koji bi se dobio unovčenjem imovine sprovođenjem bankrotstva;
14. datum početka primene plana reorganizacije;
15. rok sprovođenja plana koji ne može biti duži od pet godina;
16. predlog za imenovanje stečajnog upravnika i članova odbora poverilaca ako je planom predviđeno njihovo angažovanje;
17. podatke o licima (za domaće fizičko lice: lično ime i JMBG; za strano fizičko lice: lično ime, broj pasoša i države izdavanja, odnosno ako je izdata lična karta za stranca, lično ime i lični broj stranca; za domaće pravno lice: poslovno ime, sedište i matični broj; za strano pravno lice: poslovno ime, sedište, broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru i država tog registra), koja po osnovu plana reorganizacije postaju članovi tog pravnog lica;
18. podatke o licima koja su povezana sa stečajnim dužnikom, u smislu ovog zakona;
19. procenu vrednosti imovine stečajnog dužnika, ne stariju od šest meseci pre dana podnošenja plana reorganizacije.

Unapred pripremljeni plan reorganizacije sadrži i:

1. odredbu kojom se određuje da će potraživanje poverioca koje nije obuhvaćeno odredbama plana o namirenju poverilaca biti namireno na isti način i pod istim uslovima kao potraživanja drugih poverilaca njegove klase;
2. potpisanu izjavu većinskih poverilaca po vrednosti potraživanja svake planom predviđene klase da su upoznati sa sadržinom plana reorganizacije i spremni da pristupe na ročište za glasanje o planu reorganizacije ili glasaju pisanim putem;
3. izjavu stečajnog dužnika o verodostojnosti podataka i informacija navedenih u planu;

Sadržina plana reorganizacije – nastavak slajda

4) podatke o postupku pripreme plana reorganizacije, uključujući i podatke o poslatim obaveštenjima, dostupnosti informacija poveriocima i toku pregovora;

5) vanredni izveštaj revizora sa stanjem poslovnih knjiga utvrđenim najkasnije 90 dana pre dana podnošenja unapred pripremljenog plana reorganizacije sudu, sa pregledom svih potraživanja i procentualnim učešćem svakog poverioca u odgovarajućoj klasi plana;

6) izjavu revizora ili licenciranog stečajnog upravnika da je unapred pripremljen plan reorganizacije izvodljiv;

7) kratak izveštaj o očekivanim bitnim događajima u poslovanju nakon dana sačinjavanja plana i pregled obaveza čije se dospeće očekuje u narednih 90 dana, kao i načina namirenja tih obaveza.

Mere za realizaciju plana reorganizacije

- 1) predviđanje otplate u ratama, izmena rokova dospelosti, kamatnih stopa ili drugih uslova zajma, kredita ili drugog potraživanja ili instrumenta obezbeđenja;
- 2) namirenje potraživanja;
- 3) unovčenje imovine sa teretom ili bez njega ili prenos takve imovine na ime namirenja potraživanja;
- 4) zatvaranje pogona ili promena delatnosti;
- 5) raskid ili izmena ugovora;
- 6) otpust duga;
- 7) izvršenje, izmena ili odricanje od založnog prava;
- 8) davanje u zalog opterećene ili neopterećene imovine;
- 9) pretvaranje potraživanja u kapital;
- 10) zaključivanje ugovora o kreditu, odnosno zajmu;
- 11) osporavanje i pobijanje potraživanja koja nisu pravno valjana;
- 12) otpuštanje zaposlenih ili angažovanje drugih lica;
- 13) ustupanje neopterećene imovine na ime namirenja potraživanja;
- 14) izmene i dopune opštih akata stečajnog dužnika i drugih dokumenata o osnivanju ili upravljanju;
- 15) statusne promene;
- 16) promene pravne forme;
- 17) prenos dela ili celokupne imovine na jednog ili više postojećih ili novoosnovanih subjekata;
- 18) poništavanje izdatih ili izdavanje novih hartija od vrednosti od strane stečajnog dužnika ili bilo kog novoformiranog subjekta;
- 19) druge mere od značaja za realizaciju plana reorganizacije.

Glasanje i usvajanje plana reorganizacije

- **Ko ima pravo glasa** - pravo glasa imaju svi poverioci srazmerno visini njihovih potraživanja. U slučaju kada je potraživanje osporeno ili neispitano stečajni sudija će izvršiti procenu visine potraživanja u svrhu glasanja.
- **Glasanje pismenim putem** - kada se glasanje obavlja pismenim putem, sudu se moraju podneti glasački listići sa overenim potpisom ovlašćenog lica.
- **Kako se glasa** - glasanje se vrši u okviru klasa poverilaca. Potraživanja poverilaca dele se najmanje na klase po osnovu njihovih razlučnih prava i prava prioriteta njihovih potraživanja prema isplatnim redovima.
- **Razlučni poverioci** - za svrhu ostvarivanja prava glasa razlučnih poverilaca stečajni sudija vrši procenu verovatnoće namirenja njihovog potraživanja iz opterećene imovine.
- **Ko ne glasa** – Izaložni poverioci ne glasaju, ica povezana sa stečajnim dužnikom, osim lica koja se u okviru svoje redovne delatnosti bave davanjem kredita, čine posebnu klasu poverilaca i ne glasaju o planu reorganizacije.
- **Kada se plan smatra usvojenim u jednoj klasi poverilaca** - ako su za plan reorganizacije glasali poverioci koji imaju običnu većinu potraživanja od ukupnih potraživanja poverilaca u toj klasi.
- **Kada se plan reorganizacije smatra usvojenim** - ako ga na propisani način prihvate sve klase i ako je u skladu sa odredbama ovog zakona.
- **Dan početka primene plana reorganizacije** - dan određen planom reorganizacije, s tim da taj dan ne može biti pre dana pravnosnažnosti rešenja o potvrđivanju plana reorganizacije, niti po isteku roka od 15 dana od dana pravnosnažnosti tog rešenja.
- **Nepostupanje po planu reorganizacije ili usvajanje plana na prevaran ili nezakonit način** – bankrotstvo.

Likvidacija

Zakon o privrednim društvima („Službeni glasnik RS“, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon, 5/2015, 44/2018 i 95/2018)

- **Kada se sprovodi** – kada ima dovoljno sredstava za namirenje svih obaveza društva.
- **Kako se pokreće** – na osnovu odluke skuštine potrebnom većinom ili prinudna likvidacija
- **Ko je sprovodi** – likvidacioni upravnik koji se imenuje odlukom o pokretanju postupka likvidacije
- **Ovlašćenja likvidacionog upravnika** – zastupa društvo u likvidaciji, vrši radnje na okončanju zaočetih poslova, sprovodi radnje radi okončanja likvidacije (prodaja imovine, isplata poverilaca, naplata potraživanja), drugi poslovi
- **Oglas o pokretanju postupka likvidacije** – objavljuje se u trajanju od 90 dana na internet stranici APR-a
- **Poverioci prijavljuju potraživanja** - najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana isteka oglasa
- **Individualno obaveštenje poznatim poveriocima** – najkasnije u roku od 15 dana od dana početka likvidacije
- **Propust roka za prijavu potraživanja** – gubitak prava
- **Početni likvidacioni bilans** (30 dana od dana početka likvidacije) – usvaja ga skupština
- **Početni likvidacioni izveštaj** (najranije 90 a najkasnije 120 dana od dana početka likvidacije) – usvaja ga skupština
- **Završni likvidacioni bilans** - nakon izmirenja svih obaveza i unovčenja imovine – usvaja ga skupština
- **Izveštaj o sprovedenoj likvidaciji** – usvaja ga skupština
- **Predlog o raspodeli likvidacionog viška** – usvaja ga skupština
- **Pisana izjava** - da je obaveštenje upućeno svim poznatim poveriocima, potraživanja poverioca namirena i da se protiv društva ne vode sporovi
- **Raspodela likvidacionog viška** – proporcionalno učešću u kapitalu
- **Odgovornost likvidacionog upravnika za štetu** – 3 godine od brisanja društva iz registra
- **Odgovornost članova društva po okončanju likvidacije** – 3 godine od dana brisanja u visini primljenog likvidacionog viška

Stečaj banaka i osiguravajućih društava

Zakon o stečaju i likvidacija banaka i osiguravajućih društava („Službeni glasnik RS“, br. 14/2015 i 44/2018 – dr.zakon)

- **Kako se pokreće stečajni postupak** – rešenje nadležnog suda (Privredni sud) na osnovu rešenja Narodne banke Srbije o ispunjenosti uslova za pokretanje postupka stečaja
- **Organi stečajnog postupka** – stečajni sudija, stečajni upravnik (Agencija za osiguranje depozita) i odbor poverilaca
- **Pravne posledice pokretanja stečaja:** (i) isplata depozita – Agencija za osiguranje depozita, (ii) dopuštenost prebijanja međusobnih obaveza i potraživanja, (iii) prenos portfelja društva za osiguranje – na osnovu ugovora na koji saglasnost daje NBS.
- **Zabrana prodaje dužnika kao pravnog lica**
- **Stečajni/likvidacioni upravnik** - Agencija za osiguranje depozita
- **Isplata troškova – prioritetno:**
  - 1) neisplaćene neto zarade zaposlenih u visini minimalnih zarada za poslednjih godinu dana pre otvaranja postupka stečaja;
  - 2) neisplaćene doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih za poslednje dve godine pre otvaranja postupka stečaja;
  - 3) mesečne zarade lica u radnom odnosu kod stečajnog dužnika;
  - 4) troškove koji terete imovinu stečajnog dužnika i troškove unovčenja te imovine;
  - 5) troškove postupka stečaja;
  - 6) potraživanja Agencije po osnovu isplate osiguranog iznosa depozita, odnosno osiguranog iznosa potraživanja, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita investitora, zajedno s troškovima koje Agencija ima u postupku isplate tih iznosa, potraživanja Agencije nastala po osnovu korišćenja sredstava fonda za osiguranje depozita, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke, kao i potraživanja Republike Srbije po osnovu finansiranja restrukturiranja banaka, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke;
  - 7) druge troškove i obaveze nastale posle otvaranja postupka stečaja.

Isplatni redovi u stečaju

A) Banke (isplatni redovi):

- 1) potraživanja poverilaca preostalih nakon isplate iznosa depozita osiguranih u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje depozita;
- 2) potraživanja po osnovu javnih prihoda dospela u poslednja tri meseca pre otvaranja postupka stečaja, osim doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih;
- 3) potraživanja Narodne banke Srbije, uključujući i potraživanja po osnovu kredita odobrenih banci koja nisu namirena u potpunosti zbog razlike u vrednosti sredstava obezbeđenja;
- 4) potraživanja poverilaca po osnovu depozita, osim depozita banaka i drugih finansijskih institucija;
- 5) potraživanja drugih poverilaca, osim poverilaca iz. 6) i 7) dole;
- 6) potraživanja poverilaca po osnovu subordiniranih obaveza banke;
- 7) potraživanje poverilaca koji su i akcionari banke, izuzev potraživanja po osnovu osnivačkog kapitala koje se namiruje iz viška deobne mase u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih društava.

B) Osiguravajuća društva (isplatni redovi):

- 1) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju i reosiguranju života, do visine obaveza iskazanih u sredstvima matematičke rezerve u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje;
- 2) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju od posledica nezgoda;
- 3) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o osiguranju svih ostalih vrsta osiguranja;
- 4) potraživanja poverilaca po osnovu ugovora o reosiguranju svih ostalih vrsta osiguranja;
- 5) potraživanja po osnovu javnih prihoda dospela u poslednja tri meseca pre pokretanja postupka stečaja, osim doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje;

Isplatni redovi u stečaju – nastavak slajda

6) potraživanja ostalih poverilaca;

7) potraživanja poverilaca koji su i akcionari društva za osiguranje, odnosno članova (osiguranika) društva za uzajamno osiguranje

Likvidacija banaka i osiguravajućih društava

Zakon o stečaju i likvidacija banaka i osiguravajućih društava („Službeni glasnik RS“, br. 14/2015 i 44/2018- dr.zakon)

- **Kako se pokreće likvidacioni postupak** – rešenje nadležnog suda (Privredni sud) na osnovu rešenja Narodne banke Srbije o ispunjenosti uslova za pokretanje postupka likvidacije
- **Likvidacija banke** – prinudna (po oduzimanju dozvole)
- **Likvidacija osiguravajućeg društva** - prinudna (po oduzimanju dozvole) ili dobrovoljna (uz saglasnost NBS), na osnovu odluke skupštine osiguravajućeg društva i uz nadzor nad sprovođenjem likvidacije koji vrši NBS
- **Organi likvidacionog postupka** – likvidacioni sudija, likvidacioni upravnik (Agencija za osiguranje depozita)

VAŠA PITANJA ....

HVALA NA PAŽNJI!!!

Kontakt e-mail: jelena.gazivoda@jpm.rs